

پہلی گالھ

اچار کھن دا ارادہ کیتا ہوے۔ جیمٹرا اقوام متحدہ دے منشور دا حصہ ہے۔ ایندے وچ انسانی عزت تے و فار، جیادی انسانی حقوق، عزت نفس اتے لوکاں دے یقین دا اقرار کیتا گے۔

کون انسانی حقوق دا عالمی منشور منظور کرتے ایند اعام اعلان کیتا۔ اگلے صفیاں تے اقوام متحدہ دی پوری اسامبلی پیشے کئی ہو پندرا 1948۔

منشور اچ اقوام متحدہ نے صاف تے سادہ لفظاں اچ حقوق ڈساڈن۔ جنباں وچ ہر کوئی برابر داشر یک ہے۔

جھے تعلیمی اداریاں وچ ایکوں پڑھ کے سنڑایا ونجے۔ ایندی تفصیلات کھول تے ڈسانی ونجن تے این سلسلے وچ سیاسی جیاداں تے کہیں ملک نال کوئی فرق ناں کیتا ونجے۔

اے حقوق تہ اڈی ملکیت ہن تے انہاں دے بارے وچ پوری معلومات حاصل کرو۔ آپن تے تے ڈوجھیاں کیتے انہاں حقوق دے بچنو تے ودھارے وچ اساڈ اہتہ وٹائو۔

تمہید تے عبارت

کیوں جو ہر انسان دی ذاتی عزت تے انساناں دے ہکو چئے تے نہ مکں وا لے حقوق کون منڑاں دنیا وچ ازادی، انصاف تے امن دی جیاد ہے۔

جئی بنڑ ونجے جیندے وچ ہر انسان کون آپئی گال آکھن تے آپن تے عقیدے تے قائم رہوٹ دی ازادی ہووے۔ کوئی ڈر خوف نہ ہووے اتے لونڈیاں ضرور تاں وی پوری تھیندیاں رہون۔

کیوں جو ظلم تے زیادتی دے خلاف انسان کون بغاوت تے مجبور تھیون کنوں بچاوٹ کیتے ضروری ہے جو قنون دی بالاد ستی دے ذریعے انسانی حقوق دا بچنو کیتا و بچے

کیوں جوائے ضروری ہے جو قوماں تے ملکاں دے درمیان دوستانہ تعلقات کون ودھایا ونجے۔

مرداں تے عورتاں دے ہکو چئے حقوق اُتے آپن تے یقین دا اقرار کیتے اتے زیادہ ازادی دے محول وچ وسیب دی ترقی تے چنگے معیار زندگی دے ودھارے دا ارادہ ظاہر کیتے۔

کیوں جو رکن ملکاں نے اے دی وعدہ کیتے جو اقوام متحدہ دے تعاون نال پوری دنیا وچ انسانی حقوق منویسن تے جیادی ازادیاں ڈویسن۔

کیوں جو انہاں و عڈیاں کون پورا کرٹ کیتے ضروری ہے جو اساں حقوق تے ازادیاں کو سمجھوں۔

ہیں کیتے 6۔

جنرل اسمبلی اعلان کرنیدی ہے جو

حقوق تے ازادیاں دا احترام پیدا کرے اتے قومی تے بین الا قوامی کار گزاری دے ذریعے رکن ملکاں تے انہاں دے ماتحت علاقیاں وچ انہاں کون منلوٹ دیاں کوششیاں کرے۔

دفعہ ۱

ا: تے حقوق تے عزت دے اعتبار نال ہکو چئے پیدا تھیندن۔ قدرت ولوں انہاں کون عقل تے سمجھ عطا تھیندی اے۔ ہیں کیتے ہک ڈوجھے نال بھری داسلوک کرٹا چاہی دا اے۔

دفعہ ۲

ن، مذہب، سیاسی، قومی تے سماجی گانڈھے، جائداد، جم پل اتے ڈو جھی حیثیت کنوں قطع نظر انہاں سارے حقوق تے ازادیاں دا حقدار ہے جتھاں داڈ کر اعلان وچ کیتا گے۔

،، علاقائی یا بین الا قوامی حیثیت دی جیاد تے کوئی فرق نہ کیتا ویسی۔ چا ہے اوندا ملک یا علاقہ ازادیاں تو لیتی ہووے، غیر خود مختار یا خود مختاری دی ڈو جھی حدود دا پابند ہووے۔

دفعہ ۳

ہر شخص کون آپئی جان، ازادی تے ذاتی بچنو دا حق حاصل ہے۔

دفعہ ۴

کوئی شخص پانہا یا پانہی بنڑا کے نہ رکھیا ویسی۔ ہر قسم دی غلامی یا پانہیاں دے کاروبار تے پابندی ہو سی۔

دفعہ ۵

کہیں شخص تے ظلم یا اوکوں مار یا کٹیاں ویسی - ناں اوندی بے عزتی کیتی ویسی تے ناں ہی لوکوں سزاؤتی ویسی -

دفعہ ۶

ہر شخص کوں حق حاصل ہے جو ہر جاتے قانون اوندی شخصیت کوں ملے۔

دفعہ ۷

ق دے بغیر قانون دے ہکوچنیں بچنو دے حق دار ہن۔ ایں اعلان دے خلاف کوئی فرق کیتے و نجن یا فرق واسطے ابھارے و بچن دی صورت اچ سارے ہکو چئے بچنو دا حق رکھیندن۔

دفعہ ۸

ہر شخص کوں انہاں کماں دے خلاف قانونی چارہ جوئی دا پورا حق حاصل ہے جنہاں نال آئین یا قانون دی طرفوں ملے ہوئے اوندے حقوق ختم تھیندے ہوں۔

دفعہ ۹

کہیں شخص کوں غیر قانونی طریقے نال نہ گرفتار کیتا ویسی نہ حراست وچ رکھا ویسی تے نہ ہی ملک توں باہر کڈھیا ویسی۔

دفعہ ۱۰

، حق حاصل ہے جو اوندے حقوق تے فرائض دا تعین یا اوندے خلاف کہیں فوجداری مقدمے دی سماعت آزاد تے غیر جانبدار عدالت دے کھلے اجلاس وچ انصاف نال کیتی ونجے۔

دفعہ ۱۱

ے گناہ سمجھے و نجن دا احقدار ہے جیں توڑیں لوندے خلاف کھلی عدالت وچ قانون دے مطابق جرم ثابت نہ جھپسی اتے لوکوں آپنی صفائی پیش کرن دا اپورا موقع نہ ڈتا ویسی۔

کہیں شخص کوں، ایہو چئے کم یا غلطی دی جیاد تے، جیمیزا کرن ویلے ملکی یا بین الاقوامی قانون وچ جرم شمار نہ تھیندا، کہیں جرم وچ پکڑ یا نہ ویسی۔

دفعہ ۱۲

زی نہ کیتی ویسی تے نہ ای کہیں دی عزت یا نیک نامی تے حملہ کیتا ویسی۔ ہر شخص کوں حق حاصل ہے جو قانون ایہو جئی مد اخلت یا حملے کھڑن لوکوں محفوظ رکھے۔

دفعہ ۱۳

ہر شخص کوں ارادی نال آپنلے ملک وچ ہر جاتے آون و نجن اتے رہون دا حق حاصل ہے۔

ہر شخص کوں آپنلے ملک سمیت ہر ملک کوں چھوڑن اتے آپنلے ملک واپس و نجن دا حق حاصل ہے۔

دفعہ ۱۴

ہر کہیں کوں ظلم تے زیادتی کنوں بچن کیتے تے ڈو جھلے ملکاں وچ پناہ حاصل کرن اتے اوندے کنوں فائدے چاون دا حق حاصل ہے۔

نوں بچن کیتے استعمال نہیں کیتا ونج سگیند اچہڑیاں غیر سیاسی جرائم یا ایہو چئے کماں دی وجہ نال کیتیاں و بندن جھیزے اقوام متحدہ دے مقاصد تے اصولاں دے خلاف ہن۔

دفعہ ۱۵

ہر شخص کوں قومیت دا حق حاصل ہے۔

کوئی شخص ناجائز طور تے قومیت کنوں محروم نہ رکھیا ویسی اتے نہ ای کہیں کوں قومیت تبدیل کرن دا حق ڈیون کنوں انکار کیتا ویسی۔

دفعہ ۱۶

قومیت یا مذہب دی کہیں پابندی دے بغیر بریجن تے گھر وساؤن دا پورا حق حاصل ہے۔ ڈوہاں کوں نکاح، پرنبوے دی زندگی اتے طلاق دے معاملے وچ ہکو چئے حقوق حاصل ہن۔

شادی ہک ڈوجھے دی مکمل رضا مندی نال تھیونڑی چاہی دی اے۔

کنبہ، وسیب دی فطری تے جیادی اکائی ہے اتے وسیب تے ریاست لوکوں تحفظ ڈیوٹ دے ذمہ دار ہن۔

دفعہ ۱۷

ہر انسان کوں کلہایاڈ وجھیاں نال مل کے جائد اور کھن دا حق حاصل ہے۔

کہیں شخص کوں زبردستی اوندی جائد او کنوں محروم نہ رکھیا ویسی۔

دفعہ ۱۸

ہب یا عقیدے کوں تبدیل کر سگدے اتے کلہایاڈ وجہاں نال مل کے سر عام یا کلہی جاتے، آپنئے مذہب یا عقیدے دی تبلیغ، عبادت اتے مذہبی رسماں ازادی نال ادا کر سگدے۔

دفعہ ۱۹

دے مطابق انسان ازادی نال رائے قائم کر سگدے تے کہیں ذریعے نال کہیں ملک توں علم تے نظریات حاصل کر سگدے تے ہر جائیں آپنئے نظریات تے خیالات پجا سکدے۔

دفعہ ۲۰

ہر شخص کوں پرا من طریقے نال میل ملاپ اتے کھ کرٹ تے ٹولے بناوٹ احق حاصل ہے۔

کہیں شخص کوں کہیں ٹولے وچ شامل تھیوٹ کیئے مجبور نہیں کیتا وچ سگدا۔

دفعہ ۲۱

ہر شخص کوں آپنئے ملک دی حکومت وچ براہ راست یا ازادی نال چنے ہوئے نمائندیاں دے ذریعے حصہ گھنن دا حق حاصل ہے۔

ہر شخص کوں آپنئے ملک وچ سرکاری ملازمت حاصل کرٹ داہکو جیاں حق حاصل ہے۔

ر، معیاد پوری تھیوٹ تے اصلی انتخابات دے ذریعے کیتا ویسی۔ انتخابات وچ ہر کہیں کوں ووٹ پاوٹ داہکو جیاں موقع ڈتا ویسی اتے ووٹنگ ازادی نال تے حقہ انداز وچ تھیسے۔

دفعہ ۲۲

تے بین الاقوامی تعاون نال ایہو جئے اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق حاصل کرے جیمیزے اوندی عزت تے وقار تے شخصیت دی تعمیر تے ترقی کیئے ضروری ہن۔

دفعہ ۲۳

ہر شخص کوں کم کار تے ازادی نال روزی رزگار کرٹ، کم دا منصفانہ تے سازگار ماحول اتے بے روزگاری دے خلاف بچٹو دا حق حاصل ہے۔

ہر شخص کوں کہیں فرق دے بغیر ہکو جئے کم دے کیتے ہکو جئے معاوضے دا حق حاصل ہے۔

ے دا حق رکھیندے۔ جیمیزے الوندے تے لونڈے بال بچیاں کیتے عزت دی حیاتی دا ضامن ہووے اتے اونڈے وچ ضرورت دے مطابق سماجی تحفظ دے بے ذریاں و لوادھا کیتا وچ۔

ہر شخص کوں فائیدیاں دے بچٹو کیتے تجارتی ٹولے بنڑ اوٹ تے انہاں وچ شامل تھیوٹ دا حق حاصل ہے۔

دفعہ ۲۴

ہر شخص کوں آرام تے دل وند لاوٹ دا حق حاصل ہے۔ ایندے وچ کم دے مناسب اوقات اتے تنخواہ دے نال چھٹیاں دی سہولتاں شامل ہن۔

دفعہ ۲۵

نہولتاں ملٹیاں چاہی دیاں ہن اتے بے روزگاری، بیماری، معزوری، رنڈیا، بڈھیپا یا وس کنوں باہر ایہو جئے حالات دے خلاف جنہاں وچ روزگار چھٹ وچ، بچٹو دا حق حاصل ہے۔

ہندی ماڈوہیں خاص ڈیکھ بھال تے امداد دے حق دار ہن۔ سارے بالان کوں بھانویں او شادی کنوں پہلے جمے ہوون یا شادی دے بعد، و سبب دے ہکو جئے بچٹو دا حق حاصل ہے۔

دفعہ ۲۶

’ووٹی چاہی دی اے - فنی تے پیشہ ورانہ تعلیم و سہولت سب کیتے ’ووے اتے عالی تعلیم دی سہولت دی لیاقت دسی جیاد تے سب کیتے ’کو جٹی ’ووٹی چاہی دی اے -

، - ایہ ساریاں قوماں اتے نسلی یا مذہبی گروہاں دے وچ، مفاہمت دو سٹی تے رواداری کوں ودھیسے اتے امن قائم رکھن کیتے اقوام متحدہ دی سرگرمیاں دا اگواں کریسی -

والدین کوں اپن گال دا حق حاصل ہے جو او آپن بے بالاں کوں آپنی مرضی دے مطابق تعلیم ڈیوا سگدن -

دفعہ ۲۷

’ر شخص کوں وسیب دی ثقافتی زندگی وچ ازادی نال شامل تھیون، اوندے کنوں مزہ گھن اتے سائنس دی ترقی تے اوندیاں سہولتاں کنوں فائدے چاؤن دا حق حاصل ہے -

’ر شخص کوں حق حاصل ہے جو اوندے انہاں اخلاقی تے مادی فائدياں دا بچنو کیتا و نچے جھیڑے اوندی سائنس ایجاد یا ادلمی یا فنکارانہ تخلیق دی وچ نال لوکوں ملدن -

دفعہ ۲۸

’ر شخص ایہ وچنیں سماجی تے بین الاقوامی نظام وچ شامل تھیون دا حقدار ہے جیندے وچ اپن اعلان دے مطابق حقوق تے ازادیاں ڈتیاں ویندیاں ’وون -

دفعہ ۲۹

’ر شخص تے وسیب دیاں ذمہ داریاں دی ’وندن جیندے وچ اوندی شخصیت کوں ازادی نال مکمل ترقی ملدی ہے -

، جھیڑیاں پیاں دے حقوق تے ازادیاں دے بچنو کیتے اتے جمہوری وسیب وچ اخلاق تے لوکاں دے امن تے بھلائی دے تقاضے پورے کرن کیتے قنون دی طرفوں لائے ویدن -

ایہ حقوق تے ازادیاں کہیں صورت وچ اقوام متحدہ دے مقصداں تے اصولاں دے خلاف نئیں ڈتیاں و نچ سگدیاں -

دفعہ ۳۰

مطلب نئیں گدا و نچ سگدا جو ایندے ذریعے کہیں ملک، گروپ یا شخص کوں ڈو جھیاں دے حقوق تے ازادیاں دی خلاف ورزی کرن کیتے کوئی کارگزاری دا حق حاصل تھی گے -